

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

HOGER ONDERWIJS IN VLAANDEREN

Informatiebrochure 2020

Inhoud

4 Inleiding

6 Organisatie van het hoger onderwijs

- 6 Instellingen
- 7 Soorten opleidingen
- 10 Lerarenopleiding
- 11 Contracten
- 12 Flexibel studeren
- 13 Toelatingsvoorwaarden
- 16 Examens en diploma's

18 Leerkrediet

20 Studiekosten

- 20 Studiegeld
- 20 Studietoelagen
- 20 Studentenvoorzieningen/sociale voorzieningen

21 Studeren met een functiebeperking

22 Studeren in het buitenland

- 22 Studeren via een uitwisselingsprogramma
- 22 Inschrijven aan een buitenlandse instelling
- 23 Vlaanderen en Europa stimuleren mobiliteit

24 Veelgebruikte woorden

29 Verder lezen

Inleiding

Deze brochure wil je een duidelijk overzicht geven van alles wat te maken heeft met het hoger onderwijs in Vlaanderen. Zo vind je in deze brochure meer informatie over de organisatie van het hoger onderwijs:

- » soorten instellingen en opleidingen;
- » toelatingsvoorwaarden;
- » leerkrediet;
- » ...

Daarnaast krijg je meer informatie over studeren in het buitenland of studeren met een beperking. We leggen je ook uit wat een aantal veelgebruikte woorden uit het hoger onderwijs betekenen. In deze brochure vind je geen contactgegevens van de instellingen of een overzicht van de opleidingen die ze aanbieden. Daarvoor kan je terecht op www.hogeronderwijsregister.be.

HOGER BEROEPSONDERWIJS

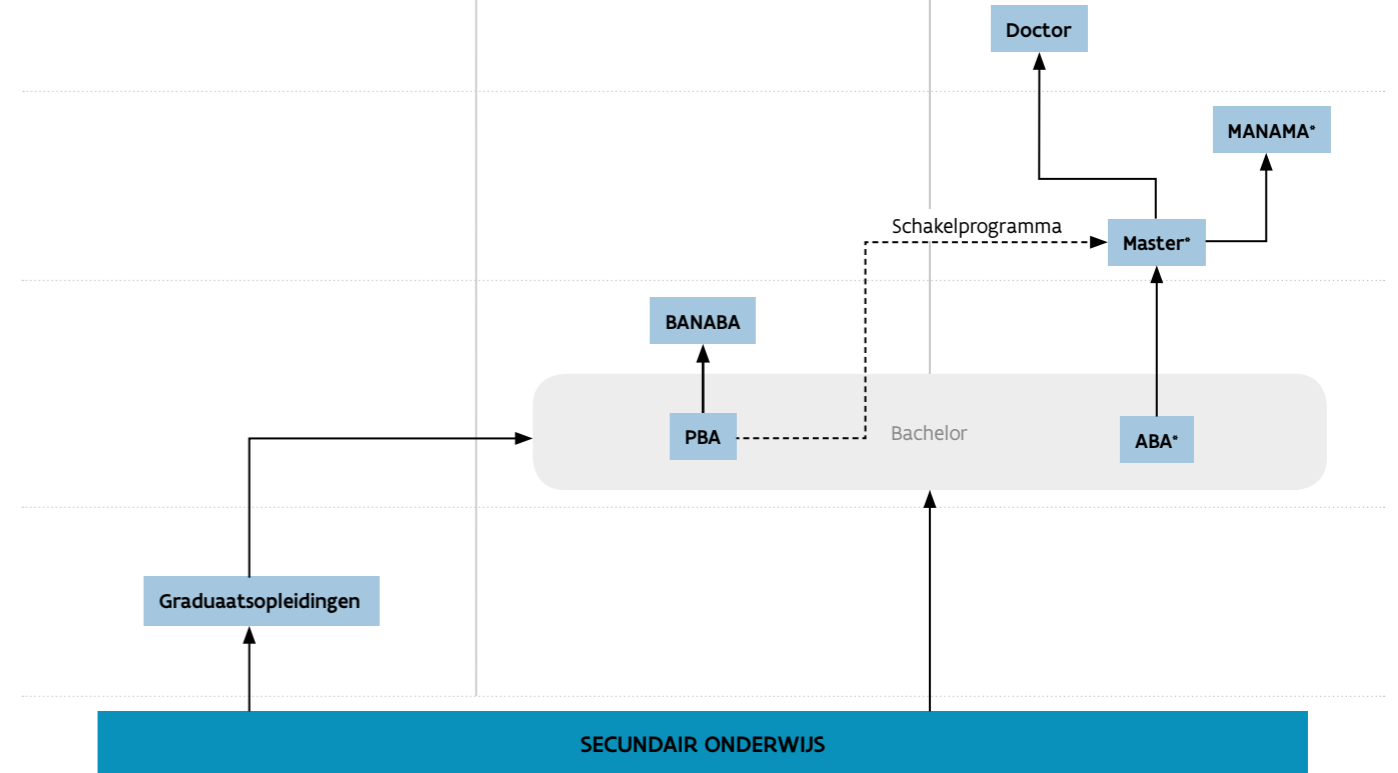
Hoger beroepsonderwijs: Hogescholen en secundaire scholen (enkel HBO5 Verpleegkunde)

PROFESSIELE OPLEIDINGEN

Hogescholen

ACADEMISCHE OPLEIDINGEN

Universiteiten

* De School of Arts en de Hogere Zeevaartschool bieden ook academische bacheloropleidingen en masteropleidingen aan in de kunsten en de nautische wetenschappen.

Organisatie van het hoger onderwijs

Instellingen

Je kan hoger onderwijs volgen aan verschillende instellingen:

- » Hogescholen: professioneel gerichte opleidingen en hoger beroepsonderwijs
- » Universiteiten: academisch gerichte opleidingen
- » School of Arts: professioneel en academisch gerichte kunstopleidingen
- » Hogere Zeevaartschool: professionele en academische opleidingen in het studiegebied nautische wetenschappen
- » Secundaire scholen: HBO5 opleiding Verpleegkunde

Alle erkende Vlaamse instellingen in hoger onderwijs en hun opleidingen vind je op www.hogeronderwijsregister.be

180 studiepunten

Arbeidsmarktgericht

Soorten opleidingen

Professionele bacheloropleidingen

Professionele bacheloropleidingen zijn in de eerste plaats gericht op de beroepspraktijk. Je leert er de algemene en specifieke kennis en

competenties die je nodig hebt om een beroep uit te oefenen. Na deze opleiding kan je direct aan de slag op de arbeidsmarkt.

180 studiepunten

Gericht op verder studeren

Academische bacheloropleidingen

Academische bacheloropleidingen leggen de nadruk op een brede academische (theoretische) vorming of een vorming in de kunsten. Ze zijn gebaseerd op wetenschappelijk

onderzoek en bereiden je voor op een masteropleiding.

90 of 120 studiepunten

Arbeidsmarktgericht
Werkplekleren

Hoger beroepsonderwijs

De opleidingen hoger beroepsonderwijs bereiden je voor op het uitoefenen van een beroep en situeren zich qua niveau net onder de professionele bachelor. Ze duren ongeveer 2 jaar. Het niveau is minder theoretisch dan een bacheloropleiding. Werkplekleren vormt een belangrijk onderdeel van de opleiding. Als je slaagt voor alle modules van de opleiding ontvang je het diploma van gegradueerde.

Je kan een diploma van gegradueerde behalen in de volgende studiegebieden:

- » Biotechniek
- » Gezondheidszorg
- » Handelswetenschappen en bedrijfskunde
- » Industriële wetenschappen en technologie
- » Sociaal-agogisch werk

Masteropleidingen

Masteropleidingen leggen de nadruk op gevorderde wetenschappelijke of artistieke kennis en competenties die je nodig hebt voor de zelfstandige beoefening van wetenschap of kunst, of voor de uitoefening van een beroep. Een masteropleiding wordt afgesloten met een

Minstens 60
studiepunten

masterproef.

Na je bachelor of master

Na een bacheloropleiding kan je een **bachelor-na-bacheloropleiding** volgen. Die opleidingen zorgen voor een verbreding of specialisatie van je bacheloropleiding.

Een **master-na-masteropleiding** volgt op een andere masteropleiding. Die opleidingen zorgen ervoor dat je je vergaarde kennis en competenties binnen een bepaald studiegebied verder kan uitbouwen.

Je kan met je bachelor- of masterdiploma een **postgraduaatopleiding** volgen en dus specialiseren in een specifiek studiegebied. Een postgraduaatopleiding heeft een studieomvang van ten minste 20 studiepunten en leidt tot een getuigschrift.

Doctor

Het doctoraat is de hoogste graad die je aan een universiteit kan behalen. De titel die hieraan verbonden is heet doctor. Je moet baanbrekend wetenschappelijk onderzoek verrichten en je doctoraatsproefschrift publiek presenteren en verdedigen.

Schakelprogramma

Een schakelprogramma is een programma van 45 tot 90 studiepunten dat je kan opgelegd worden als je wil inschrijven voor een masteropleiding nadat je een professioneel bachelordiploma hebt behaald. Op basis van wat je door praktijkervaring hebt geleerd (EVC) kan je schakelprogramma ingekort worden.

Vorbereidingsprogramma

Als je geen diploma hebt dat je rechtstreeks toelaat tot de opleiding waarvoor je je wil inschrijven, kan de instelling je een voorbereidingsprogramma opleggen.

Lerarenopleiding

Je wil graag voor de klas staan? Vanaf het academiejaar 2019-2020 werden de lerarenopleidingen hervormd. Er zijn vanaf dan 3 mogelijkheden om leraar te worden:

Educatieve bacheloropleiding kleuteronderwijs, lager onderwijs of secundair onderwijs.

Deze drie opleidingen vervangen de bestaande geïntegreerde bachelors in het onderwijs: kleuteronderwijs, lager onderwijs en secundair onderwijs. In de opleidingen voor kleuter en lager onderwijs word je opgeleid als klasleraar, je mag alle vakken geven. In de opleiding voor het secundair onderwijs moet je twee onderwijsvakken kiezen. Deze drie bacheloropleidingen worden georganiseerd door de hogescholen. Het zijn opleidingen van 180 studiepunten, waarvan 45 studiepunten besteed moeten worden aan de praktijkcomponent.

Educatieve masteropleiding secundair onderwijs of kunstvakken.

Deze nieuwe masteropleidingen combineren een opleiding tot leraar met een inhoudelijke masteropleiding in een domein. Het zijn masteropleidingen van 90 of 120 studiepunten, waarvan 60 studiepunten aan leraarschap besteed worden. Vaak zal het mogelijk zijn om in je academische bachelor al 15 studiepunten leraarschap op te nemen. Zo kan je al eens proeven of de lerarenopleiding iets voor jou is. De praktijkcomponent is voor deze opleidingen vastgelegd op 60 studiepunten. De opleiding wordt georganiseerd door de universiteiten, de educatieve masteropleiding kunstvakken door de Schools of Arts.

Educatieve graduaatsopleiding voor het secundair onderwijs.

Deze opleiding wordt aangeboden door de hogescholen en is enkel toegankelijk als je nuttige ervaring in een technisch of praktisch vak kan bewijzen. Het is een

opleiding van 90 studiepunten, waarvan 30 studiepunten gewijd zijn aan de praktijkcomponent.

Wil je studies en werk combineren?

Elke lerarenopleiding zal vanaf het academiejaar 2019-2020 als een traject voor generatiestudenten en zij-instromers worden aangeboden. Dat laatste kan een verkort programma zijn, een opleiding in avondonderwijs, afstandsonderwijs of een mengvorm. In alle opleidingen is ook een 'leraar in opleiding' (LIO) traject mogelijk. In dit traject combineer je het volgen van een lerarenopleiding met werken in onderwijs.

Behaalde je al een bachelor- of een masterdiploma? Dan kan je je inschrijven voor een verkort traject, waarbij enkel op de pedagogische aspecten gefocust wordt.

Voor meer informatie en de voorwaarden voor het LIO-traject kan je terecht bij een hogeschool, universiteit of Schools of Arts.

Contracten

Bij je inschrijving kies je of je inschrijft met een:

- » diplomacontract;
- » creditcontract;
- » examencontract;
- » combinatie van meerdere contracten.

Diplomacontract

Je schrijft je in met de bedoeling de volledige opleiding te volgen en dus het diploma van de opleiding te behalen. Je volgt de lessen. De meeste studenten kiezen voor een diplomacontract.

Creditcontract

Als je slechts een aantal opleidingsonderdelen wil volgen, en je geen specifiek diploma wil behalen, kan je een creditcontract afsluiten. Je volgt de lessen en krijgt een creditbewijs voor de opleidingsonderdelen waarvoor je slaagt.

Examencontract

Wil je de lessen niet volgen, dan kies je voor een examencontract. Je schrijft je alleen in voor het afleggen van examens. Je kan een examencontract afsluiten met de bedoeling het diploma te behalen, maar ook om een creditbewijs voor losse opleidingsonderdelen te behalen.

Bepaalde opleidingsonderdelen komen door hun aard (bv. een practicum) niet in aanmerking voor een examencontract. Die opleidingsonderdelen kan je alleen via een diploma- of creditcontract volgen. De instelling legt vast over welke opleidingsonderdelen het gaat en motiveert dat ook.

Combinatie van meerdere contracten

Je mag meerdere contracten combineren. Zo kan je een examencontract afsluiten voor een opleiding en een creditcontract nemen voor die opleidingsonderdelen die uitgesloten zijn van het examencontract.

Je kan ook voor meerdere opleidingen tegelijk inschrijven, zelfs aan verschillende instellingen. Voor elk van die opleidingen sluit je een diploma-, credit- of examencontract af. Je schrijft je bijvoorbeeld met een diplomacontract in voor een opleiding en volgt tegelijk met een creditcontract enkele opleidingsonderdelen van een andere opleiding.

Flexibel studeren

Je kan in het hoger onderwijs een diploma of creditbewijs behalen via een flexibel traject. Je moet geen voltijds studieprogramma volgen om een diploma te behalen. Je bent ook niet verplicht om het modeltraject te volgen. Zo kan je bijvoorbeeld werken en studeren combineren.

In samenspraak met je hogeschool of universiteit kan je zelf je studieprogramma samenstellen.

De instellingen bepalen zelf onder welke vorm ze een flexibel traject aanbieden. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- » Je stelt in samenspraak met je instelling een individueel studieprogramma samen. In overleg bepaal je hoeveel studiepunten je maximum wil opnemen. Opgelet: je dient minstens 27 studiepunten op te nemen om het statuut van student te krijgen.
- » Je sluit een examencontract af met je instelling. Je schrijft je in voor het afleggen van de examens en volgt de lessen niet.
- » Je behaalt je diploma via afstandsonderwijs of e-learning.
- » Je volgt les via avond- of weekendonderwijs of op een vaste lesdag per week, zodat je kan blijven werken.
- » Je volgt een verkort studieprogramma omdat je vrijstellingen behaalde op basis van eerder verworven competenties.
- »

Via hogeronderwijsregister.be kan je de flexibele studietrajecten eenvoudig terugvinden. Je vindt op de website 'Studietraject voor werkstudenten' aan. Voor meer informatie over de concrete invulling van de opleiding kan je terecht bij de hogescholen en universiteiten.

Toelatingsvoorwaarden

Bacheloropleidingen

Je moet in principe een diploma secundair onderwijs hebben. Het maakt niet uit of het een diploma aso, tso, kso of bso is. Een getuigschrift bso is niet voldoende. Als je ooit al een diploma hoger onderwijs (van een hogeschool of een centrum voor volwassenenonderwijs) behaald hebt, kan de instelling je rechtstreeks toelaten, eventueel zelfs met vrijstellingen.

Geen diploma secundair onderwijs?

Als je niet voldoet aan de algemene toelatingsvoorwaarden, beslist de hogeschool of universiteit of je kan starten in het hoger onderwijs. Een hogeschool of universiteit

legt afwijkende toelatingsvoorwaarden vast in het onderwijsreglement. Voor meer informatie neem je contact op met de instelling waar je wil studeren.

Bijkomende voorwaarden voor sommige opleidingen

Voor een aantal opleidingen zijn er bijkomende voorwaarden:

- » De opleidingen uit de studiegebieden audiovisuele en beeldende kunst, en muziek en podiumkunsten organiseren een artistieke toelatingsproef. Alle informatie krijg je bij de onderwijsinstellingen zelf.
- Voor de universitaire opleidingen geneeskunde en tandheelkunde moet je slagen voor een toelatingsexamen. Het is een vergelijkend examen waarbij de hoogst gerangschikte deelnemers mogen starten met de opleiding. Alle informatie vind je op de website toelatingsexamenartstandarts.be.

- » Voor bepaalde bacheloropleidingen is deelname aan een niet-bindende toelatingsproef een voorwaarde voor inschrijving.

Wil je een academische bachelor in het domein van de wetenschappen en technologie volgen? Dan kan je deelnemen aan een ijkingstoets om een inschatting van je voorkennis te maken. Een overzicht van de deelnemende opleidingen vind je onder www.ijkingstoets.be.

Masteropleidingen

Met een **academisch bachelordiploma** kan je inschrijven voor een masteropleiding.

Heb je een **professioneel bachelordiploma**? Dan kan de hogeschool of universiteit je eventueel toelaten als je eerst met succes een **schakelprogramma** volgt van minimum 45 en maximum 90 studiepunten. Op basis van wat je door praktijkervaring hebt geleerd (EVC) kan je vrijstellingen krijgen.

Een instelling kan de toelating tot een masteropleiding beperken tot afgestudeerden van een welbepaalde bacheloropleiding. Als je geen diploma van die bacheloropleiding hebt, kan de instelling je eventueel toelaten als je met succes een **voorbereidingsprogramma** voltooit.

Net als bij de bacheloropleidingen kan een instelling ook voor de toelating tot een masteropleiding afwijkende toelatingsvoorwaarden vastleggen in het onderwijs- en examenreglement.

Bachelor-na-bacheloropleidingen en master-na-masteropleidingen

Om toegelaten te worden tot een bachelor-na-bacheloropleiding moet je in het bezit zijn van een professioneel bachelordiploma. Om toegelaten te worden tot een master-na-masteropleiding moet je in het bezit zijn van een masterdiploma.

Een instelling kan bepalen dat enkel studenten met een specifiek bachelor- of masterdiploma rechtstreeks toegang hebben tot een bepaalde bachelor-na-

bacheloropleiding of master-na-masteropleiding. Als je niet in het bezit bent van dat specifieke diploma kan de instelling je een voorbereidingsprogramma opleggen.

Hoger beroepsonderwijs

Om toegelaten te worden tot een opleiding van het hoger beroepsonderwijs moet je voldaan hebben aan de deeltijdse leerplicht: je bent 18 jaar of ouder voor 31 december van het schooljaar waarin je je inschrijft.

Daarnaast moet je een van de volgende studiebewijzen bezitten:

- » Een studiegetuigschrift van het 2de leerjaar van de 3de graad van het secundair onderwijs
- » Een diploma van secundair onderwijs
- » Een certificaat van een opleiding van het secundair onderwijs voor sociale promotie van minimaal 900 lestijden
- » Een certificaat van een opleiding van het secundair volwassenenonderwijs van minimaal 900 lestijden
- » Een diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie
- » Een certificaat van het hoger beroepsonderwijs

- » Een diploma van het hoger beroepsonderwijs
- » Een diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan
- » Een diploma van bachelor of master
- » Een studiebewijs dat krachtens een wettelijke norm, een Europese richtlijn of een internationale overeenkomst als gelijkwaardig met een van de bovenstaande studiebewijzen is erkend

Is geen van die studiebewijzen behaald, dan moet je slagen voor een toelatingsproef.

Examens en diploma's

Examenkansen

Voor alle opleidingsonderdelen heb je in de loop van het academiejaar recht op twee examenkansen, tenzij de aard van het opleidingsonderdeel (bv. een practicum, stage ...) het niet toelaat om twee keer te examineren in de loop van één academiejaar. Dan moet je je in het volgende academiejaar opnieuw inschrijven voor dat opleidingsonderdeel. Examens kunnen verschillende vormen aannemen. Zo zijn er schriftelijke of mondelinge examens, maar ook stages of permanente evaluatie. Als je geslaagd bent voor een opleidingsonderdeel, kan je het examen niet nogmaals afleggen om een hoger cijfer te halen.

Creditbewijs, diploma en diplomasupplement

Voor elk opleidingsonderdeel waarvoor je slaagt, behaal je een creditbewijs. Je slaagt als je minimaal 10 op 20 behaalt voor een opleidingsonderdeel. Een

instelling kan ook een andere, niet-numerieke vorm van resultaatsbepaling vastleggen. Een creditbewijs blijft onbeperkt geldig binnen de opleiding aan de instelling waar je het behaald hebt. Als je voor alle opleidingsonderdelen van een opleiding een creditbewijs behaald hebt, krijg je het diploma van die opleiding. Samen met het diploma ontvang je een diplomasupplement. Dat geeft meer informatie over de aard, het niveau en de inhoud van de opleiding die tot het diploma geleid heeft.

Heb je niet voor alle opleidingsonderdelen een creditbewijs behaald? Dan kan de instelling je toch geslaagd verklaren op voorwaarde dat ze van mening is dat je de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal gehaald hebt.

Studievoortgang

Als je tijdens je opleiding niet voldoende studievoortgang boekt, kan een instelling je maatregelen van

studievoortgangsbewaking opleggen. Ze kan je bindende voorwaarden opleggen voor je inschrijving. Zo kan ze bepalen dat je in een volgend academiejaar minimaal voor een bepaald percentage van je opleidingsonderdelen moet slagen. Voldoe je niet aan die voorwaarden, dan kan de instelling je verdere inschrijving weigeren.

Betwistingen

- » Betwist je je examenresultaten?
- » Ben je het niet eens met een geweigerde vrijstelling?
- » Ben je het niet eens met een examentuchtbeslissing of een studievoortgangsbeslissing?

Dan kan je tegen de beslissing in beroep gaan. Je vindt de procedure in het onderwijs- en examenreglement van je instelling.

Als je niet akkoord gaat met de beslissing die de instelling genomen heeft na de beroepsprocedure, kan je beroep aantekenen bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen. Alle informatie over de Raad vind je op www.onderwijs.vlaanderen.be/raad.

Leerkrediet

Als je start met hoger onderwijs in Vlaanderen, krijg je een leerkrediet. Dat is een virtuele rugzak met 140 studiepunten. Bij je inschrijving haal je de studiepunten die je opneemt uit je rugzak. Als je slaagt, krijg je de opgenomen studiepunten terug. De eerste 60 studiepunten waarvoor je slaagt (als je ingeschreven bent met een diplomacontract), krijg je dubbel terug. Als je niet slaagt of gedelibereerd wordt, verlies je de opgenomen studiepunten.

Het leerkrediet wil je stimuleren om een bewuste studiekeuze te maken en spoort de instellingen aan om je studievoortgang te bewaken. Als je leerkrediet op of onder nul komt, dan kan je je enkel nog inschrijven met de toestemming van de instelling en kan het studiegeld verhogen.

Zolang je voldoende leerkrediet hebt, kan een instelling in principe niet weigeren om je in te schrijven. Een instelling kan je wel weigeren, ook al heb je voldoende leerkrediet, als je in het kader van studievoortgangsbewaking

bindende voorwaarden opgelegd hebt gekregen voor je inschrijving en je hieraan niet voldeed.

Van opleiding veranderen?

Als je na je inschrijving van opleiding wil veranderen, dan kan dat gevolgen hebben voor je leerkrediet. Elke instelling bepaalt tot wanneer je kan uitschrijven voor een opleiding met teruggave van het leerkrediet. De datum vind je in het onderwijs- en examenreglement van je instelling. Als je je voor die datum uitschrijft, krijg je de ingezette studiepunten terug bij je leerkrediet. Als je je na deze datum uitschrijft, ben je het opgenomen leerkrediet kwijt. Als je ingeschreven bent met een creditcontract, kan je bij uitschrijving nooit het ingezette leerkrediet terugkrijgen.

Ben je een generatiestudent (dat is een student die zich de eerste keer in het hoger onderwijs inschrijft voor een bacheloropleiding), dan zijn de spelregels een beetje anders. Als je dan voor 1 december van opleiding verandert, krijg je het volledige leerkrediet terug. Doe je dat tussen 1 december en 15 maart, dan krijg je de helft terug. Voor opleidingsonderdelen waarvoor de

examenperiode gestart is, kan je het leerkrediet niet meer terugkrijgen.

Diploma behaald en verder studeren?

Als je een masterdiploma behaalt, worden er 140 studiepunten afgetrokken van je leerkrediet. Als je daarna nog een bachelor- of masterdiploma wil behalen, zal je meer studiegeld moeten betalen, tenzij je nog een positief leerkrediet overhebt. Als je een professionele of academische bachelor behaalt, wordt er niets afgetrokken van je leerkrediet. Zo wil de Vlaamse overheid aan iedereen de kans geven om een masterdiploma te behalen.

Leerkrediet weer opbouwen?

Als je na het behalen van een masterdiploma of bij het verlaten van het hoger onderwijs geen 60 studiepunten meer overhebt van je leerkrediet, kan je je leerkrediet eenmalig weer opbouwen.

Je krijgt elk jaar 10 studiepunten tot je opnieuw 60 punten op je leerkrediet hebt.

Als je je leerkrediet weer hebt opgebouwd, kan je geen aanspraak meer maken op de bonus voor de eerste 60 geslaagde studiepunten.

Saldo van je leerkrediet?

Op www.onderwijs.vlaanderen.be/leerkrediet vind je alle informatie over het leerkrediet. Je kan er ook de stand van je eigen leerkrediet opvolgen.

Studiekosten

Studiegeld

Bij je inschrijving betaal je studiegeld (=inschrijvingsgeld). Het bedrag van het studiegeld hangt af van:

- » het soort contract dat je afsluit (diploma-, credit- of examencontract);
- » het aantal studiepunten waarvoor je je inschrijft;
- » je statuut. Een student met een studietoelage betaalt minder studiegeld.

Alle informatie vind je op www.onderwijs.vlaanderen.be/studiegelden.

Studietoelagen

De Vlaamse overheid springt bij voor studenten die de kosten van de studie niet kunnen dragen. Als je aan bepaalde financiële en pedagogische voorwaarden voldoet, kan je in aanmerking komen voor een studietoelage. Je vindt alle informatie op www.studietoelagen.be.

Studentenvoorzieningen / sociale voorzieningen

Aan elke hogeschool of universiteit zijn er studentenvoorzieningen die studiefinancieringen en studieleningen aanbieden. Of overbruggingsleningen als je door omstandigheden tijdelijk meer kosten hebt. Ze betalen waar nodig ook renteloze voorschotten uit op de studietoelagen van de Vlaamse overheid. Meer informatie vind je via www.centenvoorstudenten.be.

Studeren met een functiebeperking

Hogescholen en universiteiten bieden heel wat redelijke aanpassingen die ervoor zorgen dat studeren voor iedereen mogelijk wordt. Het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO) streeft naar gelijke kansen en volwaardige participatie van studenten met een functiebeperking. SIHO helpt studenten met een behoefte aan extra ondersteuning (bv. bij dyslexie). Daarnaast ondersteunt het alle Vlaamse hogescholen en universiteiten met studiedagen, workshops en brochures. Het SIHO ontwikkelde de gids 'Verder studeren, het kan! Ook met extra ondersteuning'. Die gids ondersteunt toekomstige studenten bij hun zoektocht naar een studierichting en onderwijsinstelling die aansluit bij hun talenten en verwachtingen. De gids vind je op www.siho.be.

Studeren in het buitenland

Als je wil studeren in het buitenland, zijn er twee mogelijkheden: studeren via een uitwisselingsprogramma of inschrijven aan een buitenlandse instelling.

Studeren via een uitwisselingsprogramma

De eenvoudigste en meest voordelige manier is je inschrijven aan een Vlaamse hogeschool of universiteit en dan tijdelijk studeren in het buitenland via een uitwisselingsprogramma (bv. via Erasmus). Tijdens je studies in het buitenland blijf je ingeschreven aan een hogeschool of universiteit. Je blijft dan ook in orde voor de sociale zekerheid. De activiteiten die je doet in het buitenland, worden erkend binnen de Vlaamse hogeschool of universiteit. Als je je diploma behaalt, krijg je een volledig Vlaams diploma van een Vlaamse hogeschool of universiteit. Meer informatie vind je op www.studeerinhethetbuitenland.be, www.epos-vlaanderen.be of via het 'international office' in je eigen instelling.

Inschrijven aan een buitenlandse instelling

Je kan je ook inschrijven voor een volledige opleiding aan een buitenlandse hogeronderwijsinstelling. Dat kan een iets duurdere en meer ingewikkelde mogelijkheid zijn, afhankelijk van het gastland. Informeer je voor

je start met je buitenlandse studies al over het hoger onderwijs in dat land. Neem contact op met het NARIC-centrum van het land waar je wil studeren. Je vindt de contactgegevens via www.enic-naric.net. Je doet er ook goed aan op voorhand informatie in te winnen over eventuele studiefinanciering.

Als je nadien met je buitenlands diploma aan de slag wil in Vlaanderen, kan het zijn dat je het moet laten erkennen. Daarvoor kan je terecht bij NARIC-Vlaanderen (www.naric.be). Als je in een van de landen van de Europese Economische Ruimte een opleiding gevolgd hebt die leidt tot een gereguleerd beroep (bv. apotheker, arts, architect, verpleger, leraar,...), dan moet je een professionele erkenning aanvragen bij de bevoegde federale overheidsdienst.

Als je ingeschreven bent in een onderwijsinstelling in de Franse of Duitstalige Gemeenschap of in een ander land van de Europese Hogeronderwijsruimte, kan je onder bepaalde voorwaarden een studietoelage krijgen. Als je ingeschreven bent in een onderwijsinstelling buiten de Europese Hogeronderwijsruimte, moet je aan dezelfde voorwaarden voldoen én mag de opleiding niet bestaan in Vlaanderen. Die opleiding moet ook bijdragen aan de

verdere uitbouw van de wetenschappelijke discipline. Alle info vind je op www.studietoelagen.be.

Vlaanderen en Europa stimuleren mobiliteit

Europa wil dat 20% van alle afgestudeerden een internationale leerervaring hebben tegen 2020. De Vlaamse overheid legt de lat nog hoger en mikt op 33% van de studenten.

De Vlaamse overheid biedt studenten de mogelijkheid om voor studie, stage of scriptie mobiel te zijn. Ook deelname aan een intensief programma, een zomercursus of een andere vorm van korte mobiliteit wordt ondersteund. Daarvoor voorziet ze de nodige beurzen, met extra aandacht voor studenten uit kansengroepen.

Informatie over studeren in het buitenland vind je ook via:

- » www.euroguidance.be
- » www.flandersknowledgearea.be
- » www.qrossroads.eu

Veelgebruikte woorden

Academiejaar

Een periode van één jaar, die ten vroegste op 1 september en uiterlijk op 1 oktober begint. Elke hogeschool of universiteit bepaalt zelf wanneer het academiejaar start.

Academisch gerichte bacheloropleiding

De universiteiten, Schools of Arts of de Hogere Zeevaartschool organiseren academische bacheloropleidingen. Deze opleidingen leggen de nadruk op een brede, academische vorming of een vorming in de kunsten. Het zijn theoretische opleidingen, gericht op wetenschappelijk onderzoek. Hoofddoel is doorstroom naar een masteropleiding.

Accreditatie

De bevestiging dat een opleiding voldoet aan minimale kwaliteits- en niveauvereisten. De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) accrediteert de Vlaamse opleidingen. Alleen een instelling die geaccrediteerd is, mag de graden van bachelor en master uitreiken.

Afstandsonderwijs

Onderwijs dat bijna uitsluitend vanop afstand verloopt met behulp van multimedia. Zo ben je niet aan een bepaalde plaats of tijdstip gebonden.

Afstudeerrichting

Een afstudeerrichting is een duidelijk afgebakend geheel binnen een opleiding. Het is gericht op een afzonderlijk beroepenveld, waarin je je specialiseert en kan afstuderen. Een afstudeerrichting omvat minstens 30 studiepunten en staat op je diploma vermeld. Zo is 'bedrijfsvertaler – tolk' een afstudeerrichting van de opleiding 'Office Management'.

Associatie

Een samenwerkingsverband tussen één universiteit en ten minste één hogeschool.

Bacheloropleiding

Een opleiding in het academisch onderwijs of in het professioneel onderwijs die aansluit bij het secundair onderwijs. De studieomvang bedraagt ten minste 180 studiepunten..

Bachelor-na-bacheloropleiding

Een bacheloropleiding die alleen rechtstreeks openstaat voor wie al een diploma van een andere (professioneel gerichte) bacheloropleiding heeft.

Creditbewijs

Bewijs dat je de competenties verbonden aan een opleidingsonderdeel hebt verworven. De verworven studiepunten worden aangeduid als 'credits'. Een creditbewijs blijft onbepaald geldig binnen de opleiding en instelling waar je het hebt behaald.

Creditcontract

Je schrijft je in aan een hogeronderwijsinstelling om één of meerdere creditbewijzen te behalen voor een opleidingsonderdeel.

Diplomacontract

Je schrijft je in aan een hogeronderwijsinstelling om een diploma van een opleiding te behalen of een schakel- of voorbereidingsprogramma of een postgraduaatsopleiding te volgen.

Europese Economische Ruimte

De landen van de Europese Unie, aangevuld met Noorwegen, Liechtenstein en IJsland.

Europese Hogeronderwijsruimte

Alle Europese landen en regio's die de Bolognaverklaring hebben ondertekend. Je vindt ze op www.ehea.info.

EVC

Een eerder verworven competentie is het geheel van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes die je in verschillende contexten hebt verworven, maar die niet met een studiebewijs werden bekrachtigd. De competenties die je door praktijkervaring hebt verworven, kunnen overeenkomen met de competenties die aangeleerd worden in (bepaalde opleidingsonderdelen van) een bachelor- of masteropleiding.

Examen

Elke evaluatie van de mate waarin een student de competenties verbonden aan een opleidingsonderdeel heeft verworven.

Examencontract

Je schrijft je in voor de examens. Je verwerkt de cursussen via zelfstudie. Doel is het diploma te behalen van een opleiding, of een creditbewijs te behalen voor een of meerdere opleidingsonderdelen.

Generatiestudent

Een student die zich, in een bepaald academiejaar, voor het eerst inschrijft met een diplomacontract voor een graduaatsopleiding of een professioneel of academisch gerichte bachelor in het Vlaams hoger onderwijs.

Graad

Aanduiding van bachelor of master verleend op het einde van een opleiding.

Ijkingstoets

De ijkingstoets is een hulp bij de overgang van het secundair naar het academisch onderwijs: aan de hand van meerkeuzevragen krijg je een beeld van je wiskundige en wetenschappelijke vaardigheden en kennis in verhouding tot het verwachte instapniveau van de bacheloropleiding. De inhoud van de ijkingstoets verschilt afhankelijk van de opleiding die je wil starten.

Kwalificatie

Een getuigschrift of diploma uitgereikt na het voltooien van een formeel opleidings- of scholingstraject.

Kwalificatie van een graad

Toevoeging die verwijst naar de voltooide opleiding. Bijvoorbeeld "bachelor in de rechten", waarbij "bachelor" de graad is en "in de rechten" de kwalificatie.

Masteropleiding

Opleiding die aansluit bij een bacheloropleiding. Masteropleidingen leggen de nadruk op gevorderde wetenschappelijke of artistieke kennis en competenties die je nodig hebt voor de zelfstandige beoefening van wetenschap of kunst, of voor de uitoefening van een beroep. Een masteropleiding wordt afgesloten met een masterproef. De studieomvang bedraagt ten minste 60 studiepunten.

Masterproef

Werkstuk om een masteropleiding te voltooien. Het werkstuk weerspiegelt je algemeen kritisch-reflecterende ingesteldheid of je onderzoek ingesteldheid.

Master-na-masteropleiding

Een masteropleiding die alleen rechtstreeks openstaat voor personen die al in het bezit zijn van een diploma van een masteropleiding.

Opleidingsonderdeel

Een opleidingsonderdeel is een andere term voor een vak. Elke opleiding van het hoger onderwijs is onderverdeeld in verschillende opleidingsonderdelen.

Professioneel gerichte bacheloropleiding

Professioneel gerichte bacheloropleidingen zijn gericht op de beroepspraktijk. Je leert er de algemene en specifieke kennis en competenties die je nodig hebt om een bepaald beroep uit te oefenen. Na deze opleiding is er altijd een directe uitstroommogelijkheid naar de arbeidsmarkt.

De professionele bachelor wordt georganiseerd door de hogescholen.

Schakelprogramma

Een opleidingsprogramma voor studenten met een professioneel bachelordiploma die zich willen inschrijven voor een masteropleiding. Een schakelprogramma omvat ten minste 45 en ten hoogste 90 studiepunten.

School of Arts

Bieden professionele en academische kunstopleidingen aan. Ze vormen een afzonderlijke structuur binnen een hogeschool of over meerdere hogescholen heen en hebben een vrij grote mate van autonomie. De universiteiten zijn vertegenwoordigd in het bestuur.

Studiegebied

Alle opleidingen worden in een studiegebied ondergebracht. Voorbeelden van studiegebieden zijn: gezondheidszorg, lerarenopleiding, technologie.

Studiegeld

Het bedrag dat je moet betalen om deel te nemen aan onderwijsactiviteiten, stages en examens.

Studieomvang

Het aantal studiepunten toegekend aan een opleidingsonderdeel of aan een opleiding. De studieomvang van een bacheloropleiding bedraagt minimaal 180 studiepunten, die van een masteropleiding minstens 60.

Studiepunt

Internationale eenheid waarmee de studieomvang van elke opleiding of elk opleidingsonderdeel wordt uitgedrukt. Eén studiepunt stemt overeen met ten minste 25 en ten hoogste 30 uren onderwijs-, leer- en evaluatieactiviteiten.

Volgtijdelijkheid

De regels van een instelling die bepalen in welke volgorde je examens kan afleggen over verschillende opleidingsonderdelen of in welke volgorde je kan inschrijven voor opleidingen. Zo zal je maar kunnen inschrijven voor examens afleggen van het opleidingsonderdeel 'Engels voor gevorderden' als je eerst geslaagd bent voor het opleidingsonderdeel 'Engels voor beginners'.

VKS (Vlaamse kwalificatiestructuur)

De Vlaamse kwalificatiestructuur brengt kwalificaties onder op 8 niveaus, van basisonderwijs tot universiteit. Meer informatie op www.vlaamsekwalificatiestructuur.be

Vorbereidingsprogramma

Een programma dat kan worden opgelegd aan een student die geen diploma heeft dat rechtstreeks toelating geeft tot de opleiding waarvoor de student zich wil inschrijven.

Vrijstelling

Een vrijstelling voor een opleidingsonderdeel betekent dat je voor dat opleidingsonderdeel geen examens meer moet afleggen.

Verder lezen

- » www.onderwijskiezer.be
- » www.studeerinhetbuitenland.be
- » www.epos-vlaanderen.be
- » www.flandersknowledgearea.be
- » www.euroguidance.be
- » www.grossroads.eu
- » www.naric.be
- » www.enic-naric.net
- » www.studietoelagen.be
- » www.centenvoorstudenten.be
- » www.siho.be
- » www.hogeronderwijsregister.be
- » www.onderwijs.vlaanderen.be/raad
- » www.onderwijs.vlaanderen.be/studenten
- » www.onderwijs.vlaanderen.be/leerkrediet
- » www.toelatingsexamenartstandarts.be
- » www.onderwijs.vlaanderen.be/hoger-beroepsonderwijs-hbo5
- » llo.onderwijskiezer.be/instantoets.html
- » www.vlaamsekwalificatiestructuur.be

Colofon

Coördinatie

Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
Afdeling Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel

Verantwoordelijke uitgever

Peter Parmentier, Administrateur-generaal
Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel

Grafische vormgeving

Kim Baele (naar een concept van Yasmina Yahiaoui)
Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Communicatie

Depotnummer

D/2018/3241/321

Foto's

Thinkstock, Getty Images

AHOVOKS

AGENTSCHAP HOGER ONDERWIJS,
VOLWASSENENONDERWIJS,
KWALIFICATIES & STUDIETOELAGEN